

**CREATIEVEN
TEGEN
DE NIEUWE
KRAAKWET**

ALEX ADRIAANSENS

directeur, V2_

HELLA JONGERIUS

ontwerper, Utrecht/Berlin

ATELIERDORP

ontwerpers collectief, Eindhoven

CHRIS KABEL

ontwerper, Rotterdam

ATELIER NL

ontwerpers, Eindhoven

JOHN KÖRMELING

kunstenaar, Eindhoven

GERO ASMUTH

ontwerper, Eindhoven

KRANEN/GILLE

ontwerpers, Heusden

MAARTEN BAAS

ontwerper, 's Hertogenbosch

LA BOLLEUR

ontwerpers collectief, Eindhoven

ALDO BAKKER

ontwerper, Amsterdam

MADE BY RENS

ontwerpers, Eindhoven

JEANNE VAN BEERS

directeur, Designhuis

RIANNE MAKKINK

architect, Rotterdam

JORD BEETS

ontwerper, Eindhoven

SHOWROOM MAMA

galerie, Rotterdam

JURGEN BEY

ontwerper, Rotterdam

MLY

modeontwerper, Eindhoven

JOOST VAN BLEISWIJK

ontwerper, Eindhoven

MU

kunstruimte, Eindhoven

ERIK BLITS

architect, Amsterdam

STUDIO MÜLLER VAN TOL

ontwerpers, Amsterdam

BOIJMANS VAN BEUNINGEN

museum, Rotterdam

OCCII

cultureel centrum, Amsterdam

MARTIN BORN

ontwerper, Eindhoven

ONTWERPDUO

ontwerpers, Eindhoven

JULIEN CARRETERO

ontwerper, Eindhoven

ORIGIN OF PIECES

galerie, Eindhoven

NACHO CARBONELL

ontwerper, Eindhoven

HELENE PANHUIJZEN

kunstenaar, Eindhoven

DEMAKERSVAN

ontwerpers, Rotterdam

PAUL PANHUIJZEN

kunstenaar, Eindhoven

DESIGNHUIS

Eindhoven

NICOLAUS SCHAFFHAUSEN

directeur, Witte de With

DROOG DESIGN

Amsterdam

ERASMUS SCHERJON

vormgever, Eindhoven

FRANÇOIS DUMAS

ontwerper, Eindhoven

HELMUT SMITS

kunstenaar, Rotterdam

GARANCE ECHAZARRETA

ontwerper, Eindhoven

ANGELIQUE SPANINKS

directeur, MU

STUDIO EDELKOOFT

trends observers, Paris

TENT

tentoonstellingsruimte, Rotterdam

PIET HEIN EEK

ontwerper, Helmond

V2_

art center, Rotterdam

KIKI VAN EIJK

ontwerper, Eindhoven

STUDIO ROCCO VERDULT

ontwerper, Eindhoven

SJAREL EX

directeur, Boijmans van Beuningen

HENK VISCH

kunstenaar, Eindhoven

FROZEN FOUNTAIN

designwinkel, Amsterdam

WIELAND VOGEL

ontwerper, Eindhoven

INEKE HANS

ontwerper, Arnhem

WITTE DE WITH

museum, Rotterdam

RICHARD HUTTEN

ontwerper, Rotterdam

WORM

cultureel instelling, Rotterdam

STUDIO JOB

ontwerpers, Antwerpen

YOUNG DESIGNERS NETWORK

Eindhoven

Het recente publieke debat over de momenteel voorgestelde kraakwet zet kraken neer als een broedgrond voor parasitisme, vandalisme, crimineel gedrag en andere problemen.

Dit propageert een incompleet en vertekend beeld van een concept dat decennialang effectief haar originele doel heeft gediend: het in balans brengen van de machten die werken in de vastgoedsector tussen organisaties, de overheid en het individu.

Al realiseren we ons dat problemen hierbij bestaan moet om een compleet en realistisch beeld van het kraken te geven onderkend worden dat deze in principe losstaan van het concept.

Het is vanuit onze ervaring met de wet en het concept kraken dat wij, de ondergetekende kunstenaars, ontwerpers en instituten, aan deze discussie een perspectief willen toevoegen dat tot nog toe lijkt to ontbreken, namelijk de rol die kraken heeft gespeeld in ons werk, de culturele productie.

Uit onze carrières weten we dat dit concept haar vruchten afwerpt, en dat van werk gemaakt in gekraakte en antikraak ruimten niet alleen de individuele artiest, maar ook de maatschappij als geheel profiteert.

In de volgende pagina's willen we laten zien hoe belangrijk kraken is geweest, in het speciaal voor de recente bloei van de Nederlandse creatieve cultuur.

KRAKEN HEEFT NEDERLAND VORMGEGEVEN

Als men waar ook ter wereld per KLM vliegtuig of per thalys reist, zal men in de on-board magazines één onderwerp vinden waarmee Nederland zich voor al het andere internationaal profileert. Dat onderwerp is Dutch design.

En terecht: Geen ander land ter wereld heeft zich in de laatste decennia zo vrij, krachtig, divers en direct beziggehouden met het creatieve debat over de objecten en ruimten om ons heen.

We moeten echter wel beseffen onder welke omstandigheden ontwerpers als Maarten Baas, Jurgen Bey en Richard Hutten zich hebben kunnen ontwikkelen, aangezien het experimenteren en exploreren een essentieel aspect is van hun werk.

Een belangrijke voorwaarde voor deze werkwijze is de beschikbaarheid van ruimte, want zonder deze ruimte zou het noodzakelijke onderzoek niet mogelijk zijn.

Misschien nog belangrijker dan de materiele implicaties is de impliciete boodschap die deze wet uitdraagt.

Een democratisch gelegitimeerde consensus, die elk individu in haar initiatief om niet gebruikte ruimtes te benutten steunt, verzorgt de gelegenheid voor het denken in mogelijkheden in plaats van langs regels.

Deze manier van denken is iets dat elke samenleving nodig heeft om zich te kunnen blijven ontwikkelen. En het is precies hierom dat wij denken dat met het veranderen van de kraakwet Nederland een van haar meest inspirerende en unieke kwaliteiten verliest.

RICHARD HUTTEN

Tijdens mijn studie op het design academie in Eindhoven heb ik een gebouw gekraakt wat nu bekend staat als burgers. Dit heeft me de mogelijkheid gegeven een werkplaats te beginnen waar ik mijn werk kon ontwikkelen en produceren. Later hebben mijn medekrakers en ik het gebouw gekocht en zijn we een stichting gestart met als doel in goedkope werk- en woonruimten te voorzien.

In deze periode heb ik de basis gelegd voor de rest van mijn carrière. Ik heb er onder andere mijn Table-Chair gemaakt, dit was direct een klassieker in de design geschiedenis en is nu onderdeel van collecties van onder andere: het Stedelijk museum Amsterdam, Centraal museum Utrecht, MoMa New York en Vitra design museum Weil am Rhein.

Zonder een betaalbare werkplaats zou dit nooit mogelijk geweest zijn, ook de dynamische sfeer die ik in die periode heb meegekregen heeft me enorm geholpen.

De maatschappij heeft altijd een antibeweging nodig om scherp te blijven, om te blijven reflecteren en verbeteren. Als de regering alleen opkomt voor speculanten die zich alleen druk maken om hun aandeelhouders, dan eindig je in een economische crisis zoals waar we nu in zitten.

Door kraken toe te staan, onder de strenge voorwaarden die we nu hebben (het gebouw moet minstens een jaar leegstaan, wat betekent dat de eigenaar de ruimte niet direct nodig heeft), creëer je een structuur die underground art helpt te ontwikkelen.

Jonge kunstenaars, wiens belangrijkste doel is mooi werk te produceren, en die niets geven om geld, krijgen zo de gelegenheid zichzelf te ontwikkelen. Terwijl zij vaak al hun tijd en geld in hun werk stoppen. Deze broedplaats heeft in veel gevallen geleid tot werk dat eindigde in de canon van Nederlandse kunsthistorie.

STUDIO MÜLLER VAN TOL

Als ik terugkijk naar de begintijd van mijn studio, zie ik dat de oorsprong ervan in het kraken ligt. Financieel gezien, maar vooral ook onze ervaring met ruimte en hoe je met ruimte omgaat.

In de tijd dat we kraakten hebben we geleerd hoe ruimten zonder directe bestemming werken en hoe ze te activeren zijn.

Nu werken we samen met vastgoedbedrijven aan het ontwikkelen en revitaliseren van wijken, soms probleemwijken. En de reden dat ze naar ons toekomen is onze ervaring en kennis van dit soort plekken.

Eindhoven wil graag een broedplaats of zoiets zijn van design. Daarvoor zijn adviesbureaus ingehuurd, brainstormsessies georganiseerd, rapporten geschreven, terwijl er één oplossing is: goedkope ruimten. Je zult zien, dan gaat alles vanzelf. Kijk naar Berlijn.

Het is nu eenmaal moeilijker iets moois te maken als je ook drie dagen per week in een bar moet werken om de huur te kunnen betalen.

Kraken heeft nog een andere belangrijke functie: Vaak zijn het de kunstenaars die zich in afgeschreven buurten vestigen. Daarna komen de yuppen en ontstaan gewilde wijken. Dat hele proces wordt nu verstoord.

MAARTEN BAAS

De kraakwet opent witte ruimte in de stad. Dit is volgens mij belangrijker dan de veelbesproken materiele kwesties. Elke samenleving is gefundeerd op regels, maar het is net zo essentieel om ook plekken te hebben die daar losser van staan, die nog de gelegenheid bieden te verkennen.

De maatschappij zou dit soort vrije, ongereguleerde plekken juist moeten koesteren. Dat gaat niet met het invoeren van broedplaatsen of iets dergelijks, die zijn per direct weer een onderdeel van de gereguleerde wereld.

Natuurlijk zijn er problemen met kraken, zoals er met alles problemen zijn, maar we zijn ook niet gestopt snelwegen te bouwen terwijl er toch regelmatig ongelukken gebeuren.

STUDIO MAKKINK EN BEY

ATELIERDORP

Drie jaar geleden kraakten wij de DAF toren in Eindhoven. Door deze actie kregen wij aandacht van de gemeente en andere partijen, waardoor we uiteindelijk het Atelierdorp in de Pastoor van Arskerk konden opzetten. Nu is het atelierdorp uitgepakt in een prachtige kans, niet alleen voor ons en de dertig andere kunstenaars en ontwerpers die het gebouw delen, maar ook voor de eigenaar en onze buurt. Dankzij een symbiotisch verband heeft iedereen er profijt van.

Ik ben geboren in Spanje, dus waarom heb ik besloten om in Nederland te blijven na mijn studie? Deze vruchtbare grond is een droom voor elke creatief, de vrijheid van geest, de duurzame gedachte om elke bron te gebruiken, de vrije ruimten.

Het vinden van een ruimte heeft me gemaakt wie ik nu ben, het heeft me overtuigd om in Nederland te blijven, het heeft deuren geopend naar onvoorstelbare universums.

Het open karakter en de mogelijkheden van het kraken hebben van Nederland een voorbeeld gemaakt, niet alleen voor onze buurlanden maar voor de hele wereld. Het is een schreeuw naar de samenleving dat dingen anders en beter kunnen. Het kapotmaken van deze progressieve wet zou een stap terug betekenen waar Nederland nog eens goed over zou moeten nadenken.

Kraken en anti-kraak stimuleert de creatieve industrie in ons land en onderscheidt ons van de rest van de wereld.

4APOSTELEN

Door antikraak heb ik tijdens mijn studietijd niet in een studentenhuus hoeven wonen, de toch al schaarse studentenhuizen zijn qua ruimte en opzet geschikt voor een stapel boeken, een computer en een bed, maar niet voor een praktische studie.

Antikraak heeft me geholpen niet in de lakdampen toe hoeven slapen als ik net een nieuw object had gelakt. Het heeft me na mijn afstuderen in de gelegenheid gesteld mijn carrière op te bouwen, vrij mijn stijl te kunnen ontwikkelen, mijn werk

op te slaan, met grote machines en andere materialen te kunnen werken, samenwerkingen te doen met mensen uit verschillende disciplines, exposities te geven, en een op een prototypen te maken. Kortom, om te overleven als ontwerper!

LA BOLLEUR

Een trio ontwerpers kraakte een paar jaren geleden een voormalig luxe bordeel in Eindhoven, om er tal van creatieve plannen en projecten te realiseren waarvoor in Eindhoven te weinig plaats werd geboden.

La Bolleur werd nieuw leven ingeblazen en deed vervolgens jaren lang dienst als culturele ontmoetingsplek met als doel mensen bij elkaar te brengen. Er zijn verschillende tentoonstellingen georganiseerd en een aantal keer werd er een experimenteel restaurant gerund.

Verder vond er een legendarische comedy night plaats met Theo Maassen en een aantal van zijn meest vooraanstaande collega's.

Het in ere herstelde pand is inmiddels helaas gesloopt. La Bolleur is echter uitgegroeid tot een multidisciplinair collectief.

Er werd snel een nieuw onderkomen gevonden in een dichtgetimmerd boerderijtje in het centrum van Eindhoven.

Tal van gelegenheden (zoals de Modefabriek) werden voorzien van experimentele hapjes en La Bolleur werd gevraagd voor verschillende tentoonstellingen zoals de Salone del Mobile in Milaan.

Tijdens de Design Design Awards 2009 won La Bolleur de prijs voor best geïntegreerde merkcommunicatie.

Dit vanwege haar unieke manier van zelfpromotie. Deze werkwijze is inherent aan al onze projecten.

Het kraken heeft hierbij, vooral in de beginfase, een kritieke rol gehad. Zonder de mogelijkheden die de nederlandse kraakwet creëert, waren we nooit zover gekomen. Wij als organisatie vrezen dat met de verdwijning van deze wet ook het anti-kraken in gevaar komt. Zowel het kraken als het anti-kraken heeft zowel voor ons, als voor vele andere jonge creatieve ondernemers een vitale functie.

HELMUT SMITS

HENK VISCH

HELLA JONGERIUS

ALDO BAKKER

STUDIO JOB

DEMAKERSVAN

**ATELIER
VAN
LIESHOUT**

**JOOST VAN
BLEISWIJK**

INEKE HANS

**CHRIS
KABEL**

PIET HEIN EEK

**KIKI
VAN
EIJK**

